

VESTI IZ SLOVENIJE

OTROKOVA SODBA OTITU. — V neko šolo pride nadzornik. Otrokom je stavljen tudi več vprašanj o partizanski borbi in o Titu. Sedemletno deklico vpraša: "Ali veš, kaj je za nas naredil maršal Tito?" In dekletce mu preprosto odgovori: "Samo slabo, samo slabo!" Nadzornika je minila volja do nadaljnjih vprašanj.

NIKDAR VEČ V KOLONIJAH. — Ljudska oblast skrbi, da morejo otroci preživeti nekaj tednov svojih šolskih počitnic v raznih obmoških krajih. Pri tem pa ji ni toliko mar, da se slabotni otroci okrepijo, kakor da jih odtuji staršem in Cerkvam, skrbi zato, da iz otrok napravi dobre pionirke. Toda mnogi izmed otrok, ki so enkrat bili v taki koloniji, ne marajo iti več.

Osemletna deklica, je takole opisala svoji materi življenje v koloniji: "No, Dorica, kako je bilo na počitnicah pri morju?" vpraša je mamica. "O, lepo! vsega smo imeli dovolj: belega kruha, sadja, mesa Tako smo jedli, kakor nikdar! Kopalni smo se v morju, igrali po ves dan in tudi prepevali smo. Toda več mama, jaz ne grem v kolonijo nikdar več!"

"Pa kaj na, Dorica, če ti bilo tako lepo?" se čudi mati. "Zato, ker ne grem! Nobeno nedeljo nisem mogla iti k maši. Vsako nedeljo so nas kam peljali, da nismo bili doma. Vidiš, doma večkrat molimo, tam pa ves mesec nismo niti enkrat."

UBOGI OTROCI KOMUNISTOV. — Neka komunistična družina in Ljubljani ima šestletno hčerko, ki še ni krščana, o veri v domači hiši nikdar ničesar ne sliši. Oče je uradnik na visokem položaju. Pri družini pa služi dobro deklica. Kadar pelje otroka na izprehod v mesto, jo pelje časih tudi v cerkev. Nečak pride v cerkev ravno v času pridige. Otrok se silno čudi, ker je bilo toliko ljudi v cerkvi. Ko pride domov, začne takoj pripovedovati materi: Veš mamica, danes sem bila v eni veliki hiši. Ti ne veš, koliko tovarišev in tovarišic je bilo v njej. En tovariš pa je stal tam gori bolj visoko in jim je tako lepo govoril."

BEG PRED UCITELJSKIM POKLICEM. — Komunistične oblasti v Jugoslaviji mnogokrat

tožijo zaradi pomanjkanja učiteljskih moči. Res se ustnavlja danes v Jugoslaviji toliko novih tehničnih in industrijskih šol, kakor nikdar poprej, a vendar nam to ne razloži, zakaj tako veliko pomanjkanje učiteljev. Oblasti vabijo dijake v učiteljski stan z najraličnejšimi ugodnostmi. Nikjer ni tako lahko postati učitelj, kakor v današnji Jugoslaviji. Sprva je zadoščala osnovna šola in nekaj mesečni tečaj. Za take učiteljske moči imajo ljudje svoj poseben izraz: "žneliderica." Sedaj zahtevajo že nekoliko več izobrazbe, a še vedno zelo, zelo malo. Ni toliko povdarka na strokovni sposobnosti, kakor na politični zgrajenosti.

Vzrok pomanjkanja učiteljski moči je v današnji politični usmerjenosti Jugoslavije. Celoten pouk in vzgoja v šoli sta usmerjena v komunizem. Zato so mnogi stari učitelji zapustili prostovoljno šolo, ker se jim upira, da bi kvarili mladino in jo zavajali v zmote. Oblasti jih zmerjajo, da so dezertjerji.

Čeprav je tako lahko postati učitelj ali učiteljica, vendar mladina beži pred tem poklicem. Učiteljski tečaj in šole nikdar ne zajamejo tako velikega števila, kakor oblast pričakuje. Bolj se dela. Učitelji nimajo nobenih počitnic. Skozi celo leto morajo biti na svojih službenih mestih. Poleg šole, so vse organizacije na njihovih ramenih. Sami morajo voditi neštete sestanke. Za vse so odgovorni, vedno morajo pošiljati poročila. Skoraj ne mine teden, da ne bi bili klicani na okraj; da celo po dvakrat, trikrat na teden.

Iz teh razlogov mladina beži pred učiteljskim poklicem.

Minister - morilec Edvard Kardelj Tak je naslov male brošure, ki jo za 50 centov lahko vsak dobi v knjigarni Jože Grdina, 6113 St. Clair, Cleveland, Ohio. Ni to celotna slika podpredsednika Titove vlade, komunističnega krvnika in revolucijonarja Edvarda Kardelja. Zbranih je nekaj odlomkov, nekaj potez iz njegovega življenja. Posebno zanimiva so pisma, k dokazujejo, da je Kardelj sam osebno dajal naročila za ubijanja. Kdor se le malo zanima za razmere v starem kraju med vojno in revolucijo, si bo rad nabavil in prebral to brošurico.

4 usmiljene sestre obsojene v Jugoslaviji Belgrad, Jugoslavija. — Titov režim vztrajno preganja cerkev. V zadnjem času so bile obsojene usmiljene sestre Katarina Sterk, Marija Smuk, Katarina Mihor in Julijana Rade. Prvi dve sta bili obsojeni na štiri leta, Mihor na pet, Rade pa na tri leta ječe s prisilnim delom. Obtožba jim očita, da so rovarile proti ljudski oblasti. Notranji minister Ranković se je na proslavi OZNE pohvalil, da večina pravoslavnikov in muslimanskih duhovnikov podpira Titovo vlado, da pa ima te žave z visokim klerom rimsko-katoliške Cerkve.

Konferenca v Parizu

Prepozni predlogi sovjetske vlade—Rusija hoče ponovno zavezniško upravo Nemčije—Zapadne sile smatrajo, da je zapadna Nemčija že organizirana država

PARIZ. — Zunanji ministri zapadnih velesil so sklenili, da bodo mirno dalje poslušali Višinskijevo govorjenje o tem kako je treba celo Nemčijo zopet postaviti pod upravo štirih zavezniških okupacijskih oblasti, kakor je bilo določeno takoj po vojni. Mnenja pa so, da skupna uprava štirih velesil dejansko nikjer v nobenem delu Nemčije ni mogla delati vsled sovjetske sabotaže. Smatrajo, da je danes nemogoče iti nazaj in postavljati ustanove, ki bi bile morda primerne in koristne v letu 1945, takoj po vojni. Sedaj zapadne sile nikakor nečajo dopustiti, da bi jih Sovjeti prisilili, da bi dobili del vpliva v zapadni Nemčiji. Zapadna Nemčija je zapadno in politično organizirana država. S tem dejstvom se morajo Sovjeti sprijazniti in na tej podlagi začeti delati za bodočnost. Združena Nemčija je še vedno možna in zapadni zavezniški jo tudi žele. Če jo Rusija hoče naj v svoji vzhodni coni uvede ustanove kakršne so že organizirane v ekonomskem in političnem življenju zapadne Nemčije. Rusija ne bo nikoli dobila kakšnega vpliva v Porurju.

NOVI GROBOVI Joseph Bela Včeraj zjutraj je umrl Joseph Bela, lastnik Old Time Cafe na 3304 St. Clair Ave. Bil je 44 let star, rojen v Sodražici. Prišel je v Ameriko pred 29 leti. Tu zapuščila soprogo Katherine, rojeno Jovick, sina Lawrence in Allen, brata Frank in Louis, sestre Mary Kunstel in Jennie Levstek. V Evropi ima pokojni še živečo mater Heleno in sestro Milko Cuderman. Pogreb bo v soboto popoldne iz Zakraskovega pogrebnega zavoda na pokopališče Highland park.

Trije čudeži v Fatimi

Fatima, Portugalska. — V zadnjem času so trije čudeži pretresli kraj, kjer se je pred 32 leti prikazala Marija trem pastirskim otrokom. 25 letna deklica, Portugalka je bila vezana na posteljo in neozdravljivo bolna. Imela je tuberkulozo v hrbtenici. Med blagoslovom bolnikov je vstala, šla popolnoma sama h komisiji zdravnikov in je sedaj zdrava. Poleg nje sta ozdraveli med pobožnostmi še dve drugi osebi. Letošnja romanja v Fatimo so največja. Prišlo je preko 400.000 ljudi.

Volitve v Kolumbiji

Bogota, Kolumbija. — Predsednik republike Kolumbija, Mariano Ospina je določil nove volitve za dan 5. junija. Šest članov liberalne stranke je dalo ostavko na mesto v vladi v utemeljitvi, da predsednik ne dovolj svobodnega volilnega gibanja in zaščite pred nasiljem. Predsednik je nato imenoval vlado, v kateri so glavna mesta v rokah generalov, eicer so pa v vladi samo ljudje njegove, konservativne stranke.

Viktor Reuther obstreljen

Detroit. — Neznani napadalec je ustrelil Viktora Reuther, brata predsednika CIO, ki sedaj vodi unijo v stavki proti Fordovim podjetjem. Reuther je v bolnišnici in zdravniško poročilo pravi, da je še vedno v kritičnem stanju. Zadet je v glavo in je nevarnost, da bo izgubil oko.

Vesti s slovenske Koroške v Avstriji

"MEŠANO OZEMLJE" — Pred kratkim je koroške Slovence presenetila uvedba nove napovedi pri slovenskih radijskih oddajah v celovškem radiu. Na mesto običajne napovedi v nemščini: "Prinašamo oddajo v slovenski in nemščini," napovedujejo sedaj: "Prinašamo oddajo za mešano govoreče področje." Zanimivo bi bilo zvedeti, odkod izvira ta čudna, pa tudi nesmiselna novotarija. Ne moremo si misliti, da bi taka nesmiselna uredba izvirala od vodstva slovenskih oddaj. Morda je to posledica londonskih razgovorov, kjer na eni strani dokazujejo svobodo koroških Slovencev, na drugi strani pa bi radi utajili njihov obstoj, ali vsaj zmanjšali število na nekaj tisoč. Pred kratkim je obiskal Koroško nek švicarski časnikar, ki je potem v listu "Demokrat" objavil svoje vtise s potovanja po Koroški. Članek, ki ga zagovarja isti koroški problem skozi nemška očala ni je v svoji sodbi še dokaj objektivna. Naravnost zmešano pa je, kar mu je navzeli nek vaški učitelj, da govore koroški Slovenci jezik Vendov —mešanico slovenskih, nemških, turških in Bog ve kakšnih še —besed.

SPOMINSKA SVEČANOST. — V nedeljo 27. marca smo imeli v Celocu spominsko svečanost za pokojnim škofom lavantinske škofije dr. Tomažičem. Ob pol devetih je bila v slovenski cerkvi sv. maša, katero je daroval g. prelat Valentin Podgorc. Med sv. maše je bila kratka pridiga o pokojnem škofu, ki jo je imel tajnik celovške škofije g. Muhar. Sv. maše se je udeležil tudi celovški škof dr. Kostner ki je po sv. maši opravil requiem za pokojnim škofom. Izredno nas je razveselilo, da je opravil škof molitve za rajne v slovenski. Da je bila svečanost lepša, je mnogo pripomoglo izredno lepo petje domačega cerkvenega zbora in pa lepo okrašen notranjost cerkve.

SOVJETSKA VLADA NE DA VIZ ANGLEŠKIM DIPLOMATOM

London, Anglija. — Angleško zunanje ministrstvo poroča, da je zadnji čas izginilo 6 ljudi, ki so bili v službi pri britanski ambasadi v Moskvi. Sedmi tajnik celovške škofije g. Muhar. Sv. maše se je udeležil tudi celovški škof dr. Kostner ki je po sv. maši opravil requiem za pokojnim škofom. Izredno nas je razveselilo, da je opravil škof molitve za rajne v slovenski. Da je bila svečanost lepša, je mnogo pripomoglo izredno lepo petje domačega cerkvenega zbora in pa lepo okrašen notranjost cerkve.

Razne najnovejše svetovne vesti

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Truman je določil 14. junij za praznik zastave (Flag Day). WASHINGTON, D. C. — State Department je odločil, da bo namesto prejšnjega pobaščene ministra USA v Budimpešti, ki mu je madžarska komunistična vlada odrekla gostoljubnost, češ da se je umeševal proces proti kardinalu Mindzenty, poslal tja drugega poslanika. Predsednik Truman je imenoval za novega poslanika v Budimpešti Nataniel P. Davis iz Princeton, N. J. Za ambasadorja v Avstraliji je imenoval bivši kongresnik Pete Jarman. Rim, Italija. — Iz Vatikana poročajo, da so madžarske kazniške oblasti odredile premestitev kardinala Mindzenty v bolnišniške prostore kaznilnice. Poročajo tudi, da so v zadnjem času dovolili kardinalovi materi, da ga je obiskala, in tudi nekateri duhovniki so dobili dovoljenja, da so mogli z njim v ječi govoriti.

Slovenski Katoliški Dan v Clevelandu

Oltarna društva sodelujejo polnoštevno

V Oltarnih društvih delajo naše dobre žene za snažnost in red v cerkvah in zaljšanje oltarjev. Članice Oltarnih društev smatrajo za svojo častno dolžnost, da okrase naše oltarje za vsako cerkveno slovesnost in poskrbe za kritje stroškov za vsak poseben izdatek, ki je potreben v ta namen. Vsaka cerkvena slovesnost potrebuje njihove pomoči in sodelovanja. Goje vzgledno verako življenje in prirejajo posebne pobožnosti, skupna sv. obhajila, ure molitve pred Najsvetejšim, skupna romanja in nastopajo pri vseh skupnih katoliških prireditvah. Samo Bog ve koliko gorja so te dobre žene odvrnile od nas s svojimi tihimi molitvami in plemenitimi žrtvami. One so pridne mravlje v naši skupnosti. One pomagajo, delajo in pripravljajo, da je vselej vsega potrebnega na razpolago kadar katoliške organizacije kaj prirede. One so požrtvovalne kuharice in gospodinje, one pripravijo dvorane in jih primerno okrase, one strežejo gostom, prodajajo vstopnice in pridno agitirajo za vdeležbo. Na njihovih ramah sloni tudi velik del uspeha Katoliškega dne. In sklenile so, da bodo vse storile, da bo Katoliški dan res prijeten dan in velik naš skupni praznik. V predsedstvu pripravljajo odbora jih nastopa Mrs. Roberts, načelnica odbora za kuhinjo in prehrano pa je Mrs. Mary Ižanec. Zelo se posvetujejo, kako si bodo razdelile delo, kako bodo peklo in kuhale, da bo popoldne na Brae-Burn Parku dne 3. julija vsak lahko dobil kakršno okrepčilo si bo želel. Že takoj od

Komunist je imel zaupno meslo

Prof. Hiskey, ki je med vojno delal pri raziskovanju atomske energije, je komunist — FBI dokazuje, da ni kontrole v laboratoriju

Washington. — Odbor, ki preiskuje komunistično rovarjenje v Ameriki, je objavil poročanje, ki kažejo na to, da je celo med vojno bil zaposlen v preiskavi atomske energije strokovnjak, ki je bil član komunistične stranke. Priča Paul Crouch iz Miami je namreč izpovedal, da je poznal Prof. Clarence F. Hiskey, kot aktivnega člana komunistične stranke. Ta profesor pa je bil med vojno zaposlen v S.A.M. laboratoriju na Columbia Univerzi in je imel opravka z najtajnejšimi preiskavami atomske energije. Istotako je odbor dobil poročilo, da so uranijum ukradli iz laboratorija agenti FBI, da domneva, da se lahko izvrši kraja tako dragocenega materiala, ne da bi se moglo zalotiti zločinca. Prof. Hiskey ni hotel pred odborom povedati ali je bil kdaj komunist ali ne. Na to prašanje sploh ni hotel odgovoriti.

Washington. — James Forrestal je bil pokopan včeraj na Arlington National Cemetery. Pogreb je bil slovesen, kot za najvišjega uradnika U.S.A. Predsednik Truman se udeležil s tajnikom za narodno brambo Johnstonom in večina članov Trumanove vlade.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Proté po zraku. — Dve sestri Knaus, Mrs. Frances Lausche in Mrs. Christine Verbic bosta danes opoldne zleteli iz Clevelanda v New York na avijonu United Air Lines. Šel bo tudi soprog prve Mr. Charles Lausche. To bo prvič, da sestri potujeta po zraku. — Obiskat gresta svojo tretjo sestro Mrs. Vera Gluck in njene starše, ki prebivajo v Venezueli. Želimo jim srečno letenje in še bolj srečen povratek nazaj na clevelandska tla.

Klub Ljubljana. — Odbor kluba Ljubljana vabi člane, da pridejo nocoj, v četrtek ob osmi uri v Želetov pogrebni zavod, da izkažemo zadnjo čast pokojnemu našemu članu Frank Cimpermanu, podomače Smith.

Požar na St. Clair Ave. — Požar, o katerem smo večeraj poročali, je nastal v hiši 6218 St. Clair Ave., ob 6:15 zjutraj. 60 stanovalcev hiše je moralo takoj zapustiti streho. Enega otroka, deset tednov starega fantka, sina Mr. in Mrs. Fr. Kocevar, pa je gasilec prinesel na rokah iz stanovanja po lestvi. Hodniki in stopnice so bili že tako polni dima, da bi se bil otrok zadušil, če bi ga bili nesli iz stanovanja v drugem nadstropju po stopnicah. Poročilo se je kmalu čisto pomatilo, tako da v nekaterih stanovanjih ni bilo škode. Poškodovano pa je stanovanje družine Kočene.

Ogenj je nastal v pritličju, verjetno pri peči za ogrevanje vode. Na kratek dopust od mornarice je prišel Leo A. Ladiha, sin Mr. in Mrs. Leo Ladiha, 1336 E. 55. St. Od tu bo šel v Berlin, N. H., kjer se bo poročil 13. junija z Yvette Lamontagne v cerkvi sv. Ane. Urad bo zaprt. — V ponedeljek 30. maja bo Spominski dan, ki je velik ameriški praznik. Takrat Ameriška Domovina ne bo izšla in naš urad bo zaprt tri dni: v soboto, nedeljo in ponedeljek. Masa zadušnica. — V petek ob 6:30 bo darovana sv. maša v cerkvi sv. Vida za pokojnim Joe Kevelj v spomin 30. dnevnice njegove smrti.

"Barn Dances" — Poznana Mr. in Mrs. Anton Mihelich sta odprla nove gostilniške prostore na Rt. 534, to je v Harpersfeld med Rt. 84 in Rt. 307, Geneva, Ohio, kjer bo v soboto in nedeljo 28. in 29. maja velika odprtija tako zvanih "Barn Dances." Številnim prijateljem v Clevelandu in v tamkajšnji okolici se pripravljajo za obisk.

Ob peti obletnici. — V nedeljo ob 10 bo v cerkvi sv. Vida maša za pok. Lt. Ladislav Znidaršič v spomin pete obletnice njegove smrti. Slike ne bo. — Poročano je bilo, da bo nocoj pokazana v Norwood gledališču slika Slovenskega katoliškega shoda 1929 v Lemontu. Kot poroča vodstvo gledališča pa te slikovne predstave ne bo nocoj iz gotovega vzroka.

Naročila za najnovejšo slovensko knjigo Koledar Svobodne Slovenije še sprejemamo. Svo prejeti novo pošiljko iz Argentine.

NAROČNINA
 Za Zed. države \$8.50 na leto;
 za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto.
 Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES
 United States \$8.50 per year;
 \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 104, Thurs., May 26, 1949

Ob zaključku šolskega leta

Zadnji tedni šolskega leta minevajo. Otroci že žive v veselim pričakovanju svobodnejših dni počitnic, učitelji pregledujejo uspehe svojega truda in starši z ljubeznijo in skrbjo opazujejo duhovno rast svojih dragih malih. Minila je doba, tako kratka, pa večkrat tako usodna za vse življenje.

Zaustavimo se ob tem družinskem in šolskem dogodku. Redko se spomnimo kako smo ravno v tem oziru srečni, da smo v deželi svobode in demokracije. Po načelu svobode imamo svobodno vzgojo otrok. Po načelu svobode so starši popolni gospodarji nad svojimi otroci in imajo vso priliko, da odločajo tudi o šoli in vzgoji. Ne samo, da svobodno izbiramo narodne zastopnike, ki potem določajo šolske postavbe, tudi v šolski svetih samih starši in vzgojitelji složno delajo, da bi bila vsa vzgoja enotna, da bi šola in dom vzajemno gradila bodoče državljane. Po načelih svobode imamo tudi izbiro šol in zlasti svobodo zasebnih šol.

Kakor človek ve ceniti zdravje vse drugače šele taktat, ko se ves betežen in nadložen zvija v bolečinah in nadlogah boleznih, tako redko pomislimo kolika dobrota je svobodna vzgoja in šola. In vendar je to ena poglavitnih zadev, ki nas tako srečno loči od dežel in narodov, ki imajo totalitarne državne uprave. V totalitarnem sistemu je otrok rojen za državo, živi za državo, se vzgaja za državo in državna prosvetna uprava razpolaga z njim. Starši so samo roditelji, vzgojitelji niso več. Cilj totalitarne vzgoje ni dober človek, tam je važno samo, da je dober sluga državnega političnega sistema. Poklica ne izbira ne oče, ne mati, ne otrok, določa mu ga država, ki vse življenje regulira in o vsaki zasebni malenkosti odloča.

Ne samo, da v totalitarni državi nimajo starši nikakega vpliva na učni načrt, na šolski sistem, tudi izvenšolska vzgoja je vsa v rokah politične diktature. Otrok mora biti član državnih otroških organizacij, mora neprestano na ulice manifestirati po ukazih političnih gospodarjev države, sme in mora vedeti samo to, kar dovoljuje državni totalitarni vzgojni aparat. Človek se vzgaja za zužnja, za orodje, za del mase.

Vsaka totalitarna država je sama sebi bog, najvišje dobro. Zato se otrok od nežne mladosti uči malikovati državne predstavnike, verovati samo v nosilce političnega režima in zmotne nauke dotičnega sistema. Totalitarna država preperečuje, da bi otrok zvedel resnico o vzroku in namenu svojega življenja, o svoji poslednji in končni sreči. Otrok totalitarne države sme vedeti samo za državo, sme oboževati samo njo. Nič ne de, če je vse neresnica, kar ve, samo da tako ve, da bo preprečen, da česa drugega sploh misliti ne sme kot, da mu je državni poglavar najvišji gospod, ki mu mora biti suženjsko vdan.

Zato mora v totalitarnem sistemu pred vsem izginiti vsaka vzgoja o duhovnem življenju, ves nauk o Bogu in posmrtnosti. Pa to še ni dovolj. Izginiti mora tudi vse spoštovanje do staršev ubita mora biti vsaka zasebna inicijativa, zaupanje vase, vsak smisel za svobodno udejstvo vanje.

Totalitarni državi je podrejena vsa znanost in umetnost. Resnica ni več resnica, če totalitarnemu sistemu ni všeč in laž ni več laž, če mu služi in se zdi uporabna. V totalitarnem sistemu je samo ena šola, samo ena vzgoja. Tam je samo en gospodar nad otrokovo dušo in glavo, ker samo ena sme biti otrokova bodočnost: da bo dober in poslušen služabnik države.

Slabo sliko totalitarne vzgoje je skušal napraviti Mussolini, ki pa je že bistveno okrnil svobodo staršev, mnogo popolnejšo diktaturo je v tem oziru uganjal Hitler, najpopolnejši pa so v tem oziru komunistični režimi. Komunistična šola je šola za železnim zastorom. Preko tega zastora ne prodira druga zgodovina, kot tista, ki se začne in neha s komunizmom, za to zaveso ne sme otrok nič slišati o nekomunistični poeziji in glasbi, da o nekomunistični državi, družbi in politiki sploh ne govorimo.

Otrok ne sliši nobene besede iz svobodnega sveta, ne čita nobene knjige, ki je ni odobril komisar. Namenjeno mu je, da ne sme postati svobodno misleči človek in zato se njegova duhovnost in njegov razum sme razvijati samo v toliko, koklikor ta razvoj more služiti totalitarni državi. Po Mussoliniju naj bi vsak otrok bil rojen fašist, po Hitlerju nacist, po komunizmu komunist.

Pa to še ni dovolj. Otrok mora biti vzgojen tako enostransko, da fanatično in slepo zametuje vse kar se dogaja, kar dela in živi izven totalitarnega sistema. Otrok mora sovražiti drugi svet. Zato je vzgoja v sovražstvu in

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Občine okraja Lendava

- Lendavski okraj ima sledeče občine:
1. Beltinci. (Beltinci, Bartonci, Dokležovje, Gančani, Izakovci, Lipovci.)
 2. Bogojina. (Bogojina, Bukovnica, Filovci, Ivanci, Motvarjevci.)
 3. Črenšovci. (Črenšovci, Doljna, Srednja, Gornja Bistrica, Trnje, Žiziki.)
 4. Dobrovnik. (Dobrovnik, Kobilje, Strehovci, Zitkovci.)
 5. Gaberje. (madžarsko: Gyertyanos). (Gaberje, Dolnji i Gornji Lakoš, Hotiza, Kapca, Kot.)
 6. Genterovci. (Banuta, Genterovci, Kamovci, Mostje, Radmožanci.)
 7. Lendava. (Dolga vas, Lendava.)
 8. Odranci. (Melinci, Odranci.)
 9. Orešje. Sedež občine je v Čentibi, Orešje se pa imenuje po mali "Orehovali dolini" pri vasi Dolini. (Čentiba, Dolina, Petišovci, Pince.)
 10. Polana. (Brezovica, Mala Polana, Velika Polana.)
 11. Turnišče. (Gomilica, Lipa, Nedežca, Renkovci, Turnišče.)

Slovenski naseljenci z lendavskega okraja, izpred I. svetovne vojske, ko je bilo Prekmurje še pod Madžarsko, opazijo v tej razdelitvi razliko od one nekdanje. Okraj (jaras) je bil takrat razdeljen na "notarjušije", te pa v občine. Vse zgoraj našete vasi so imele svoje župane (rihtarje) in svoje občinske odbore. Sedanja razdelitev so vpeljali na željo prebivalstva in se je dobro obnesla.

Opisali bomo vse občine in vasi nekoliko podrobneje. Pričnemo s tistimi, ki so med ameriškimi naseljenci bolj znane.

Občina Turnišče

Občina Turnišče šteje pet vasi: Gomilica, Lipa, Nedežca, Renkovci, Turnišče. Vsa občina je v ravnini, na desni strani Ledave. Ima vsega 4400 prebivalcev. Prebivalci se bavijo največ s kmetijstvom, nekoliko pa tudi z obrtjo. Živahno je trgovanje z živino. Na Ledavi (potok) je nekaj mlinov.

Turnišče. Turnišče samo ima 1120 prebivalcev. Od Lendave je oddaljeno 15,3 km. V kraju je andarmerija, šola, župnišče in sedež občine. Finančna kontrola in zdravniški okraj je v Beltincih (8 km). Najbližja železniška postaja je tudi pri Beltincih (10 km). Šola je bila ustanovljena leta 1859 in je imela pred vojsko šest oddelkov. Imeli so tudi javno knjižnico, prosvetno društvo, Združenje čevljarjev in Streliško družino. Prebivalci se bavijo s kmetijstvom in obrtjo. V Turnišču je okoli 50 raznih obrtnikov. Redili so svinje za izvoz v Italijo in Avstrijo. Pred vojsko so bile tu gostilne s prenočišči.

Turniške občane še danes imenujemo radi "varasance," to je "meščane." V začetku novega veka in pozneje je bilo Turnišče "svobodno mesto" s lastnimi mestnimi privilegiji. Naselje je prastaro. Našli so se kamni "groske strele" iz kamene dobe. V 13. stoletju je bilo Turnišče lastnina rodbine Banffy (Bančić) v Lendavi. Mnogo je trpelo za časa turških napadov. Leta 1587 so ga Turki izropali. Leta 1671 so Turki požgali tudi cerkev. Vso slavo so Turnišču pridobili turniški obrtniki. Predvsem je cvetelo platnarstvo. Obrtniki so bili organizirani v cehih. Najstarejši ohranjeni turniški privilegij (izredna pravica) je iz leta 1548. Tega leta sta lendavska grofa Ladislav in Stefan Banffy potrdila prejšnje privilegije, ki so se bili izgubili. Te pravice so bile: svobodna volitev mestnih sodnikov, osebna svoboda, varnost imovine, oprostitve od tlake v vinogradih (grofovskih). Dovoljen jim je bil vsako nedeljo sejem brez plačila mitnine. Morali so pa blago, ki so ga nakupovali v Radgoni in Ptuj, voziti tudi v Lendavo in dolžni so bili popravljati utrdbe pri lendavskem in beltinškem gradu. Ohranjeni so tudi poznejši privilegiji iz leta 1770 in 1772, ki jih hranijo v občinskih arhivih. Vse omenjene izredne turniške pravice so pa prišle že v drugi polovici prejšnjega stoletja iz veljave.

Prvo šolo so imeli v Turnišču že pred 300 leti. V stari cerkvi še danes kažejo prižnico, raz katere so pridigali luteranski in okoli leta 1631 celo kalvinski predikant Andrej Hidegkuti.

zaničevanju bistven del vzgojnega dela v totalitarni državi. Otrok naj sovraži i Boga i Cerkev i starše i narode, zametuje naj vsak drugi red, vsako drugo spoznanje, zaničuje naj vse kar je s totalitarnim sistemom, ki mu bo služil, v nasprotju. Totalitarna šola mora ubiti v mladem človeku vsak smisel in čut za svobodo.

Ni mogoče popisati škode, ki nastaja iz take vzgoje. Zato je samo prav in dobro, da vsi, ki imajo opravka z vzgojo naših otrok, skrbno pazijo, da nam tu pri koreninijehnski oznanjevalci totalitarizma ne uničijo sadov svobode, in najdragocenejšega med njimi, svobodne šole.

Katoliški slovenski starši pa moramo skrbno uporabljati svoje pravice in skrbeti, da bodo naši otroci dobili izmed dobre vzgoje, res najboljše. Kot katoličani smo dolžni po svoji vesti poskrbeti, da bodo otroci naši vzgojeni v veri, ki je temelj vsega moralnega držanja, pa tudi temelj sreče in uspeha. Slovenci imamo skoro povsod svoje župnijske osnovne šole in katoličani v Ameriki imamo dovolj dobrih srednjih in visokih šol, na katerih morejo otroci dobiti poleg najpopolnejšega znanja tudi najboljše vzgojo značaja. Čuvajmo te naše šole, kot punčico očesa kot srčiko našega napredka. Pošiljajmo otroke pred vsem v katoliške šole kjerkoli je to mogoče. Tega kar otrok v katoliški šoli dobi, ni nikjer mogoče popolnoma nadomestiti. V javnem življenju nastopajmo za popolno enakopravnost teh naših šol in za nedotakljivo svobodo staršev pri vzgoji otrok.

V tem oziru bodo morda prišle nad nas še hude preizkušnje, ki bodo zahtevale, da vsak odločno nastopi za katoliško vzgojo in šol.

Pa je luteranstvo trajalo samo toliko časa, dokler so bili grofje Nadasdy (poznejši lastniki Turnišča) protestnti.

Stara cerkev (Vnebovzetje Marijino) je iz 11. stoletja. Po svojem tlorisu je edinstvena v celi Sloveniji. (Samo kapela na Turjaku pri Ljubljani ima nekaj slinosti). Leta 1910 so po načrtih dunajskega arhitekta barona Ferstela zgradili v zvezi s staro cerkvijo novo baziliko (triladijska). Nekaj se je turniška fara imenovala "Blažena Devica Marija pod logom" ali tudi "Na pustinjih". V Turnišču imajo še dve kapeli: Sv. Janeza Napomuka (1747) in Ecce Homo (1750). Turniška fara je nekaj obsegala tudi sedanjo beltinsko, črenšovsko in polansko. V Turnišču je bil rojen Zabull Janez (1822-1865), župnik ki je prvi začel za prekmurško slovenščino rabiti slovenski pravopis (namesto madžarske abecede).

Dragi Vanek!

Dugo sam Ti že ne nikaj pisao pa tudi dnes samo telko, ka se oglasim. Nemamo nikši novic. Niše neče umreti, nega našega gostovanja, betežnikov je malo i vsem ide na bolje. Ka Ti pa te naj pišem? Edino rojstne dneve bi Ti lahko kaj omeno. Rojstne dneve tu v Ameriki jako za veliko imajo. Eš če bole kak v starom kraji godovno. De je pa nevala s temi rojstnim dnevi. Godovno je leži. Za Ančike znaš, ka do imele na aninje god, Vaneki na 24. junijuša, Števeki pa zvekšega na 26. decembra. Liki kak si mogoce znati, ka sta večra i meli rojstni den Ančika od Ftčiarove botre pa vunina Sabina? Ančiko poznam samo telko, ka vidim, da rada servera, kda imamo prekmurški Slovenci kakšo slovesnost i je jako prilična pri tom. Za Sabino pridna, da rada spevje, kak vsi v njihovoj družini. Ve ne vem, zakaj zovemo "botrino" pa "vunino." Ftčiarova botra so me ne mogli krste nositi, ka sam jaz starejši, pa tudi Žodošova vuna so mi ne vuna. De je pa tak — Bara na West — side so botra, Vojkovičova Ana so botra, Ftčiarova so botra, Žerđinova Ana pa naj bila tetica. — Vsem, ki imao rojstne dneve, najlepše čestitam i želemo, ko bi se za edno leto mlajše počutili. Čestitam pa vsem: tistim, za štere zvedimo, ka imajo rojstne dneve i tudi tistim, za štere ne vemo, ka nade zamere.

CLEVELAND

Betežnike imamo izda tri, liki vsem ide na bolje. Betežni so izda Mr. Gyuran v Mentori. Ležijo doma. Mr. Kavaš Tjaš je eše v špitali od nesreče, štero je imeo pred 10 dnevi na cesti s svojim motornim bajkom. Vdarjeni je bio tudi po čeljusti. Doktorji so jemu pravili, naj proba fučkati. Pa nemre. Kda de lahko fučkao, te de šo iz špitala. — Mr. John Škafar si je pred tremi tijejmi pri znaženju našip močno porezao prste. Izda nemre na delo.

V Lemont. Pri zadnjój seji Društva Srca Jezušovoga se je priporočilo članstvi romanje v Lemont na 10. julija letos. To de prekmurško romanje, štero organizirao naši rojaki v Chicagi. Tisti, šteri do v tisti dnevaj imeli prosto (vacation), do se mogli vabiti odzvatv brez težave i brez zgbue delovnij dnij.

S.D.Z. naj ima svojo konvencijo letos v Slovenskem narodnom domi na W. 130. Za to so glasovali vsi člani društva št. 55 na zadnji društveni seji.

Nenamodoma je zbeževala dnes tijejden Korenova Ančika. V sredo je eše delala, v četrtek je je pa mogla doma ostati. Včasi zajtra so pozvali doktora. Malo pred 10 je je poslaov v bolnišnico i malo pred 11 je bila že opererana. Vzeli so ji slepič. Eden tijejden že leži med rožami, štere ji pošiljajo i prinašajo pajdašice, dnes eli vjutro jo pa pripelajo domov. Do lemontskoga romanja de je popolnoma zdrava. To ji tudi vsi želemo.

CHICAGO

Spovljemo. Nikaj posebnega se ne v zadnjem tijejden med našimi Slovenci zgodilo. Zdaš samo jako spevljemo, ka se pripravljamo na naše romanje v Lemont 10. julija letos. Čikaščani smo nekda bili poznani zavolo našega spevanja. Po odhodi Mr. Ra-

čiča je pa počasi začnoloz izginjati. Zdaš bi se opet radi malo pokazali.

Prvo obletnico smrti velkoga voditelja prekmuršij Slovencev — preč g. Jožefa Klekla bomo obhajali z mešov pri Sv. Števani dneva 30. majuša ob 8.

Hižo so kupili. Vsakši se na svojem domi najbolje počuti. Naši rojaki jako kupujejo hiže. Zdaš sta kupila hižo Mr. i Mrs. Frank Horvath z lepim zelenim škednjom bluzi 56 i Archer Ave. Par blok od njiž sta pa kupila našiva mladiva rojaka Mr. i Mrs. Edward Foys tudi lepo hižo. — Tisti, ka že duže imajo svoje hiže, v tej dnevaj snažijo, farbajo i predelavljajo. Vse naj bo v najlepšem redi. — Lani so si kupili domove Mr. i Mrs. Frank Posedi i Mr. i Mrs. John Pintarčič. Pintarčičova sta kupila novo napravo za centralno segrevanje svoje trinadstropne hiže i za menjšo hižo odzadaj. Težko bi bilo našeti vse prekmurške družine, ki so si v Chicagi že kupili svoje hiže. Rože okoli hiže i splošna čistoča razodevajo slovenske lastnike hiž.

BRIDGEPORT

Sv. misijon. V našoj cerkvi Sv. Križa mo imeli zadnji tijejden majuša sv. misijona. Za vodstvo misijona i za povzdigo duhovnoga življenja so nam naš Father M. J. Golob napravil Prezvišenoga škofa ljubljanskega Gregorija Rožmana. Lepo smo se na to našo slovesnost pripravljali i tak mislimo, ka obrodj lepe sadove. Obednim mo pa tudi mi imeli priliko videti i pozdraviti Prezvišenoga škofa Dr. Gregorija Rožmana.

Koncert Mlad. zbora fare sv. Lovrenca

Cleveland, O. — Mam pa majheno kajžo pa malo polja, — boš pa v sencu sedela, ti deklice moja. — Se še taki ne vda-jo, ki tayžente majjo, — kak bo- mo pa mi, ko še rajni ša ni. — Je pa lampco prižgala, le malo je spala, je dejala tako, kdaj bo sonce gor šlo. — Saj ni lušt-nejšega kraja ko tam za vasjo, — kjer zelena je gmajna, kjer ptički pojo . . .

Nekam prevzeta so mi čustva v tem času blažene vesne, da se bo pa naša zavest zopet bolj okrepla in utrdila do naše lepše slovenske pesmi, nam bodo naši mladi pevci priredili krasen koncert v nedeljo popoldne. Saj ne vem, če je kateri letničevsoli bolj prikladen za lepo in veselo petje, kto je pomlad.

"V piami išče si neveste . . ." nam poje naš domači modrijan. Vsa božja narava je povezana v en sam čudovit koncert večne mladosti. Čarobno se razlegajo po širnem gaju glasovi raznovrstnih ptic, toda še vse lepše in popolnejše vam bo- lo zapeli naši mladi pevci. S tako bogatim programom niso bili naši mali pevci še nikdar pripravljani; zato pa le pridite vsi stari in mladi, ker vem, da bodo vsi zadovoljni in veseli. Koncert se prične točno ob štirih popoldne; zvečer bo pa ples.

V imenu slovenske pesmi vas vse lepo vabim in prosim, da pridete in napolnite dvorano. Naš pesnik in pevovodja si veliko prizadeva. Pa kaj bi vam razkladal sedaj, saj boste sami videli in slišali, namreč to, da sem o vsem premalo povedal. Po koncertu bo prosta za-

bava z vsemi dobrotami tega sveta in kakor sem že omenil, bo zvečer pes, igral bo Zabak orkester. Če bo kaj preostanka od tega koncerta, gre v sklad za nadaljnjo učenje in note, ki so zato potrebne. Torej na svide- nje v nedeljo ob štirih popoldne. S pevskim pozdravom, France iz doline.

Ofarji v "paradžu"

Koroški ofarji (pristaši Osvo- bodilne fronte) so napravili iz- let v Jugoslavijo, da bi prisostvo- vali smuškim tekam v Planici. Zelo so se že veselili, da bodo lahko v "vzorni in demokrati- čni" državi videli na svoje oči uspehe vladanja komunistične partije, katero tako "krivično" klevetajo reakcionarni zapadni elementi. Pa joj, kakšno razočaranje! Že na Jesenicah so prišli pod nadzorstvo policije, z nikomur niso smeli govoriti in tudi v Planici so pod — stalnim nadzorstvom gledali smuške tek- me. Tako so se tudi vrnili in navdušeno je za "ljudsko demokracijo" je padlo na O stopinj.

Nekaterim ofarjem pa se je le posrečilo, da so, se sestali s svojimi sorodniki. In kaj so zvedeli od njih? Da je večina prebivalstva že zaradi tega neza- dovoljna, ker je po štirih letih komunistične vlade še tako po- manjkanje najpotrebnjehjšega blaga. Bele moke ni, samo kuru- zno moko in črno moko razdelju- jejo. Kmete silijo v kolhoze, za vsako malenkost jih kaznujejo; tako so že veliko posestev podr- žavili.

Brat nekega ofarja je pove- dal, da so mu poslali sporočilo, da bo njegovo posestvo, ki meri manj kot 30 ha, podržavljeno. Če ne privoli, ga bodo razlastili. Rečeno pa je bilo, da posestev s pod 30 ha ne bodo podržavili. Enako je tudi z obrtniki. V kol- hoze hočejo spremeniti sedaj tu- di manjša podjetja.

Odnosa življenjskih potreb- ščin je tako majhna, da kmečko prebivalstvo nima zadosti hrane. Obleke in drugih potrebnih predmetov sploh ne dobite, če pa država kaj razdeli, je tako blago silno drago, da ga malokdo more kupiti. Sukanec šivanke, volna, glavnik i.t.d. so zelo zaželeni, to- da tega blaga ne dobite v trgo- vinah in tudi ne pod roko.

Ko so se ofarji vrnili v Pod- rožico, so jo tako hitro uverli do- mov, da so celo pozabili, se poslo- viti od svojih "zaščitnikov." Še- le tu so se oddahnili in rekli: "Doma je le doma!"

To, kar smo mi že vedeli pred leti, pa nam niso hoteli verjeti, to sedaj uvidevajo celo najbolj goreči zagovorniki "rdečega ra- ja." Kdor je resnicoljuben in pošten, se bo odvrnil od te po- grubne ideje, drugi pa bodo še drveli za njo, ker imajo dobi- ček. In zaradi tega dobička za- tajijo v sebi še tisti trohico po- štenosti, resnicoljubnosti in pra- vičnosti, ki jo še imajo.

Glas Amerike. Tu pridno po- slušamo Glas Amerike, le škoda, da to oddajo tako motijo sovjet- ske postaje. Med vojno so nem- ške postaje motile poročila za- veznikov, da ne bi nemško ljud- stvo zvedelo resnice, sedaj se po- služujejo iste metode "antifašis- tični borci." Pri nas so rekli: gliha skup štrihra. Pa bo kar dr- žalo, le to moramo reči, da je ko- munizem nacizem in fašizem še prekosil, in ti ljudje se še upajo govoriti o fašizmu in nacizmu! Nekako v istem času, ko posluša- mo Glas Amerike, oddaja tudi Moskva antititovsko propagando. Te postaje pa nihče ne moti, naj- brž jo pa tudi malo ljudi poslu- ša, ker moskovskih vesti so že vsi precej siti. (Iz Kellerberga.)

Vrhovčan.

— Mesto New Orleans je bilo ustanovljeno po francoskih naseljenjih, ki so se tam naselili leta 1718.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 23. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah Severne Amerike **Sedež: Joliet, Ill.** Inskorp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naslovo geslo: "Vse na vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK TUSEK, 718 Raub St., Joliet, Illinois
 1. podpredsednik: STEVE J. KOBAR, 2222 No. Major Ave., Chicago 29, Ill.
 2. podpredsednik: ANNY JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
 Tajnik: FRANK J. WEDIC, 301 1/2 Ave. St., Joliet, Ill.
 Zastopnik: JOHN NEMANICH, 650 N. Hickory St., Joliet, Illinois
 Blagajnik: ANTON SMREKAR, 1012 Vine St., Joliet, Ill.
 Duh. vodja: REV. GEORGE KUZMA, 418 No. Chicago St., Joliet, Ill.
 Vrh. skrbnik: JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADEZNI ODBOR:

ANDREW GLAVACH, 1748 W. 31st St., Chicago, Illinois
 ANNA FRANK, 2943 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.
 JOSEPH JERMAN, 20 W. Jackson St., Joliet, Illinois

POBORTNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH, 89 Winfield St., Sharnepburg, Pa.
 MARY KOVAIC, 2446 So. Avera Ave., Chicago, Illinois
 FRANK LESS, 1206 Chestnut St., Ottawa, Ill.
 Predsednik Atletičnega oddelka: JOSEPH L. DRASLER, No. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. jan. 1949 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem ravnih posmrtnih, pokojnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustvari v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 5 članicami) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (team) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in pokojnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je nad 100% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 1/2 Ave. St., Joliet, Ill.

A. S. Puškin:

Kapetanova hči

Obljubnik kliknil, "zatekam se k vam, kam je, da počaka še tri dni, a kor k rodnemu očetu; za Boga, če ga tudi potem ne bom marala, pravi da mi ne prizanesete niti za hip več. — Oh, ljubi moj Peter Andrejič, Vi ste moje edini zaščitnik, potegnite se zame siroto. Prosite generala in vse poveljnike, da nam kakor hitro mogoče pošljejo pomoč, in če morete, pridite sami. Ostajam vam vdana uboga sirota Marja Mironova."

Ko sem prečital to pismo, toliko, da nisem izgrabil razuma. Spustil sem se v mesto in brez milosti zbadal svojega konja v bok. Med potjo sem prihajal zdaj na to, zdaj na ono misel, kako bi bilo mogoče rešiti ubogo deklico, a nčesar si nisem mogel izmisliti. Prišel sem v mesto, sem se odpravil maravnost h generalu in meni nič, tebi nič sem planil v njegovo sobo.

General je korakal gorindol po sobi in kadil iz svoje pipe od stive. Zagledavši me, je obstal. Izvestno ga je presentil pogled name; skrbno me je vprašal, kaj pomeni moj silni prihod. "Vaša ekscelencija!" sem vz-

"Kaj pa je, ljubček moj?" je vprašal presenečeni general. — "Kaj lahko storim zate? Povej!"

"Vaša ekscelencija, dovolite mi kompanijo vojakov in polstotnije kazakov in pustite me, da grem z njimi in osvobodim Bjelogorsk."

General me je pozorno gledal, po vsej verjetnosti misleč, da sem izgubil pamet (v čemer se skoraj ni motil).

"Kako? Bjelogorsk osvoboditi?" je vprašal naposled.

"Za uspeh sem vam porok sem pristavil ognjevit. "Samo dovolite mi!"

"Ne, nikakor ne, mladenič," je rekel majaje z glavo. Pri tako veliki razdalji bi vam sovražnik lahko odrezal komunikacijo z glavno strateško točko in vam zadaj popolen poraz. Ako je pretrgana zveza."

"Hči kapetana Mironova mi je pisala; v pismu prosi pomoči; Švabrin jo sili, da bi postala njegova žena."

"Kaj poveste! . . . O, ta Švabrin vam je pravi 'selm', če mi pride v roke, ga ukažem v 24. urah obsoditi in ustreliti na obzidju trdnjave! A do tedaj moramo potrepeti . . ."

"Kaj, potrpeti?" sem vzkliknil ves iz sebe. "A med tem prisilil Marjo Ivanovno, da ga bo morala vzeti! . . ."

"O-o!" se je zavzel general. "To še ni taka nesreča; boljše je zanjo, da postane za ta čas Švabrinova žena: imela bo vsaj za sedaj zaščitnika; a kadar ga ukažem ustreliti, no, potem se že dabi s pomočjo božjo tudi za njo pripraven ženin. Lepa vdovica navdno ne ostane dolgo devica — reči hočem, da najde mlada vdovica veliko hitreje

moža nego mlada deklica." "Nikdar, — rajši umrjem," sem vzkrikel besen, "rajši umrjem na mestu, kakor da bi jo prepustil Švabrinu! . . ."

"A tako . . . No, no, no!" je dejal starec, "sedaj šele razumem: ti si v Marjo Ivanovno zaljubljen. — O, potem je pa druga! Ubogi mladenič! — Vendar ti kljub temu ne morem dati kompanije vojakov in polstotnije kazakov. Taka ekspedicija bi bila naravnost neumna; toliko odgovornosti ne morem vzeti nase."

Povesil sem glavo. Loteval se me je obup . . . mahoma mi je šinila v glavo neka misel. Kaj je bilo, sve čitatelj iz prihodnjega poglavja, kakor so imeli navado rekati stari romanopisci.

XI.

Med vetši.

Ta čas je lev bil sit, čeprav je krvolok. "Čemu izvolil ti si priti v moj brolg?" ga vpraša laskavo.

A. Sumarokov.

Ostavlil sem generala in hitel na svojo stanovanje. Saveljič mi je prišel naproti s svojimi nevarnimi opominji.

"Treba se ti je pretepatavati s temi pijanimi razbojnik! Ali je to dostojno ruskega bojarja? Nesreča nikdar ne počiva; za prazen nič daš življenje. Ne rečem, ako bi se bojeval s Turki ali Švedji, a te ljudi ni da bi imenoval sovražnike."

Nadaljnji govor sem mu pretrgal z vprašanjem:

"Koliko denarja imava še vsega skupaj?"

Z zadovoljnim obrazom je odgovoril: "Dovolj imaš še, dovolj! Čeprav so falotje vse preiskali in premetali, vendar se mi je posrečilo, denar skriti."

Pri teh besedah je potegnij iz žepa dolgo vezeno možnjo, polno srebra.

"Čuješ, Saveljič," sem mu rekel, "daj polovico denarja meni, ostalo ohrani zase. Jaz grem v bjelogorsko trdnjavo."

"Dragi moj Peter Andrejič," je vzkliknil dobri sluga z drhtečim glasom, "boj se vendar Boga! Kam siliš zdaj na pot, ko vse povsod mgolovi sovražnikov! Imej usmiljenje vsaj s svojimi starši, če ga nimaš sam s seboj. Kam hočeš? Čemu? Počakaj še nekoliko, da pride armada in polovi te lopove. Potem pojdi, če hočeš, na vse štiri strani."

A moja namera je bila neomahljiva.

"Za preudarjanje je že prepozno. Jaz moram iti, in ne morem ostati tukaj. Ne bodi ža losten, Saveljič! Bog je usmiljen, morda se še vidiva! Glej, ne delaj si vesti in ne skopari. Kupi si, kar boš potreboval, če bi tudi moral trikrat preplačati. Ta denar ti darujem. In če se čez tri dni ne vrnem . . ."

"Kaj govoriš, gospod?" mi je segel v besedo Saveljič "Da bi te pustil samega! Kaj takega še v sanjah ne zahtevaj! Ako si se že odločil iti, tedaj grem s teboj magari peš; a zapustim te ne. Da bi jaz brez tebe sedel za kamenito steno? Meniš, da sem izgubil pamet? Ne, gospod, stori, kar hočeš, ampak jaz se ne premaknem od tebe."

"Vedel sem, da bi se s Saveljičem zastoj prepiral, zato sem mu dovolil, naj se pripravi na pot. Čez pol ure sem zajahal svojega dobrega konja, a Saveljič svoje mršavo, kruljevo kljuse, katero mu je bil zastoj prepustil nek mieščan, ko mu je bilo zmanjkalo krme. Jezdila sva k mestnim vratom. Stražniki so naju izpustili; ostavila sva Orenburg."

Začelo se je mračiti. Pot naju je vedla mimo vasi Berde, kjer je stal Pugačov. Ravna cesta je bila zametena, toda po vsej stopi so se videli prejšnji dan obnovljeni konjski sledo-

vi. Jahaj sme v skok. Saveljič mi je težko sledil in neprerohoma kričal: (Dalje prihodnjil)

MALI OGLASI

Fino prekajeno meso

Pri nas dobite ta teden izvrstne domače suhe klobase, želodce, domače prekajene šunke in plečeta, sveže vampe 220 funt, lepe očičene kokoši in piščance po 50c funt. Se vlijudno priporoča

Ogrinc's Market
6414 St. Clair Ave.

Harmonika naprodaj

Labusovega izdelka, triglasna, 4 vrste na greben. Dobro ohranjena se prodaja po zelo ugodni ceni. Vprašajte ali pišite na: 1423 So. Barclay St. Milwaukee, Wisconsin.

Delikaturna trgovina

Dobrodoča delicaturna trgovina se radi boleznj prodaja. Za pojasnila pokličite IV 0437.

Z (108)

Soba se odda

Opremljena soba se odda poštememu moškemu ali ženski. Ima svoj vhod. Vprašajte na 1267 E. 58 St. (104)

Bi radi predelali!

Kadar bi rad kaj predelali, munaž ali smotraj pokličite spretnega mizarja, ki vam bo napravil izvrstno delo po zmerni ceni. Pokličite po 5:30 zvečer, ali v soboto in nedeljo ves dan.

JOHN KOJANCIC

1246 E. 58 St.
EN 1182

Ženitev

Slovenec star 41 let, zaposlen na železnici, se želi spoznati v svrhu ženitve s Slovenko. Pismene ponudbe je poslati pod šifro: "Da bi pošljalo sonce — 81" na uredništvo tega lista.

Hiše naprodaj

Hiše za eno družino, 8 sob, v dobrem stanju, prilžnost za dobre dohodke, dvojni lot; cena jako znižana hitremu kupcu. Hiša za 2 družini, 5 in 5 sob, zidana garaža iz opeke za 3 avtomobile. Za pojasnila pokličite WA 5196.

(105)

Christiana Lodge and Cottages

Edwardsburg, Mich. The Lodge has 30 rooms, with connecting shower and toilet. There are 17 cottages with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking. All sports: golf, dancing, tennis and shuffleboard, horseback riding, private beach, boating and fishing, indoor games. Cater to overnight guests. Located in Christiana Lake in a grove of large trees, 100 acres of private playground on US 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE

DOMINIO KRASOVEC, Prop.
Phone 9126F5
P.O. Edwardsburg, Mich

RE-NU AUTO BODY CO.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov. Popravljamo body in fenderje. Welding.
JOHN J. POZNIK
Glenville 3830
983 East 152nd Street

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61st St.
TEL. UTah 1 - 3040
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

FURNEZE NA PLIN INSTALIRAMO!

Pokličite za preračun zastoj
BO 7710
Better Htg. & Plbg. Co.

STAR INN

(prej Star Winery)
naznanja veliko otvoritev

"BARN DANCES"

vsako soboto in nedeljo
Začetek 28. in 29. maja

GODBA AL STRUKEL ORKESTRA

Za lačne in žejne bo tudi preskrbljeno

Prostor se nahaja na Rt. 534 Harpersfield med Rt. 84 in Rt. 307, Geneva, Ohio

Se priporočamo

MR. in MRS. ANTON MIHELICH

Jos. Zele in Sinovi

POGREBNI SAVOD

6602 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENfield 6533
COLLINSWOODSKI URAJ :
452 E. 152nd STREET Tel.: IVanhoe 2118

Avtomobili in bolnički vna redno in ob vsaki uri na raspolago. Mi smo vedno pripravljene s najboljšo postrežbo.

"Ali so se mi odprle oči!"

Saj bi bilo tudi Vas presenečilo. Vidite, ta Mr. Jones mi je rekel, ko je stopil iz kare: "Oglasi se na Sohio postaji tam doli . . . Moj talnik jim bo povedal, kaj narediti."

Oči so mi kar izstopile, ko sem pogledal v karo . . . Žive duše ni bilo notri. Prav nikogar ne! Pa vsakovrstni ljudje pridejo v hotele, zato sem zapeljal karo na ovrbovalno postajo.

Pomislite, kako sem bil presenečen, ko je Sohio postrežnik dvignil pokrov in mi rekel: "Mr. Jones bo čez 22 minut sape v kolesih, baterije vregledano in vse imova namanano."

Tedaj sem videl, da je zapisnik "Sohio tajnika" pod pokrovom. Sedaj ga imam tudi sam v svoji kari, in verjemite mi, da mi ni treba več računati, kadar vozim!

Posebna postrežba za skrbne lastnike kar! Nič več ugibanja! Nič več knjigovodstva! Ko Vaš Sohio postrežnik pregleda Vaš zapisnik pod pokrovom, takoj ve, česa potrebujete.

Ni si treba mučiti spomina . . . ni treba, da bi moral Vaš Sohio postrežnik kaj spraševati, ko nosite "Sohio tajnika" pod pokrovom. En sam pogled pove vse, česa treba . . . česa potrebujete in česa ne. To je najboljšo varstvo za Vašo karo in Vašo bančno knjižico . . . potni list, ki Van povsod po Ohio zagotovi boljšo postrežbo pri kari in prijetnejšo vožnjo.

Naj Vam začne "Sohio tajnik" služiti z Vašo spomladansko spremenitvijo

VITAMINS!
ONE A DAY
VITAMIN CAPSULES

Stara mama

(POVEST)

Ko ji je Dawson jemala klobuk in površnik, je Luiza sama pri sebi mislila, da je že čas, da si nabavi novih. Čez nekaj časa bi šla v Pariz za nekaj dni in si kupila obleko tam. Zakaj pa ne?

"Se vam res zdim boljša? Sama tudj tako čutim. Sprememba je res bila zelo prijetna, lastna družina pa svojega človeka kajpada tudi ceni. Je, kakor da bi spet postala dekle."

"Kakšno narejeno govorenje!" si je mislila gospa Klara.

"Luiza ima nekaj za bregom." Potem pa je glasno rekla:

"Je kar v zabavno slišati, da si spet postala dekle. Koliko pa si stara? Moj spomin je za take reči strašno zanikaren. Pet in trideset? Smešno mlada. Vedno imam ta vtis, da premalo izrabljaš svojo mladost in čedno lice."

Luiza si je malo popravila lasse pred zrcalom in se usedla na drugo stran k ognjišču. Nekaj tako pokojnega je bilo v teje sobi gospe Klare. In njena tašča je žena brez predsodkov, celo v rečeh, ki njene otroke zadevajo. Čutila je, da je prav naredila, ko je prišla k nji, da se razgovori.

"Ali se boste čudili, če vam pravim, da bom obrnila nov list v knjigi življenja? Čutim, da sem bila v mnogih rečeh vredna velike graje. Dosti dolgo časa sem se zadovoljevala z zadnjo vlogo."

"Dobro!" je dejala gospa Klara. "In kaj še?"

"Se to," je rekla mlada žena z nekako izzivalnim glasom, "da ne bom več malikovala Erika."

"Malikovala Erika?" se je zasmejala gospa Klara. "Draga Luiza, tega pa res nisi nikoli delala."

"Prav, a je vedno nekaj podobnega pričakoval od mene. Mnogo sem razmišljala o tem, kar ste mi povedali, ko sem bila zadnjikrat pri vas. Deloma ste imeli prav. Menim, da sem se res kujala. Pa se ne bom nič

več. Erik ni polbog. Zdaj vem, da pod milim Bogom ni razloga, zakaj naj bi ga gledala od spodaj gor in občudovala. Je tak kakor vsj drugi moški."

"To bi ti bila tudj jaz lako povedala kadar koli teh zadnjih osem let!" je viknila gospa Klara, bolj začudena ko vesela. "Zraven tega pa si menda tudi ti dobro poznala njegove pomanjkljivosti. Že sem bila mnenja, da drugega na njem sploh ne vidiš."

"Zato ker sem se dolgočasila ob njegovih popolnostih." "Popolnostih! Dragaa moja, prisegla bi ti bila, da Erik nikoli ni bil angel!"

"No, zdelo se je, da nikoli ne dela napak kakor drugi ljudje. In bilo je, kakor da od mene vedno zahteva reči, ki jih nisem mogla storiti. Slo mi je na živce."

"To je čisto naravno."

"Vedno mi je dajal čutiti, da sem ga razočarala. To pa ni posebno prijetno. Zdaj pa," je rekla Luiza in prišla reči do jedra, "zdaj pa je on razočaral mene. Tako sva nazadnje bot."

"Ah," je dajala gospa Klara, še vedno v temi. "Gotovo ti je zelo odleglo."

"Čudno se sliši, res je pa le: odleglo mi je. Dasi je stvar tako strašna, sem je jaz — skoraj vesela."

"Zmotila sem," si je rekla gospa Klara, ko se je spomnila svojega pogovora z Judito. "Končno se je Erik le začel zanimati za druge ženske."

"In v čem je tista strašna stvar?" je glasno vprašala.

"Saj vam lahko kar povem," je rekla Luiza brezbržno. "Če morem prenašati jaz, boste gotovo mogli tudi vi. Ko sem bila jaz od hiše, mi je Erik brzojavil, da odide za nekaj dni iz mesta. Ni povedal kam. Zdaj pa vem. Videli so ga v nekem majhnem hotelu v Parizu v družbi — neke ženske dvomljive vrednosti. Tako ima torej

naš malik flovinate noge."

Zagrenjenost in zmagovalje sta donela iz njenega glasu. Gospa Klara je zgrabila za naslonilo svojega sedeža in skušala ostati resna. Kaj naj stori? Izvedela je, da je iz zlega prišlo dobro. Ali naj ona in Erik Luizo pustita v veri — da je njena misel resnična? Na vsak način ji je bilo nadvse potrebno, da je Erik kriv. Ali naj jo pustita v tej veri?

"Ne bom trdila, da to zame ni bil hud udarec," je nadaljevala Luiza. "Ker hud udarec je res bil. Sliša'a sem o tem, ko sem bila v Mistley. In vem, da je stvar resnična."

Gospa Klara je razmišljala: "Gotovo bo morala zvedeti resnico prej ali slej, potem pa bo čutila, da se je osmešila — kar pa morejo samo svetniki odpustiti. Kakšna nizkotna zadeva!"

"Vzemimo, da je stvar resnična, Luiza," je rekla na glas. "Jaz zdaj ne pravim niti da je resnična, niti da ni. Pa vzemimo, da je resnična. Kako bo to vplivalo na tvoja čustva do Erika?"

"Kot dobro ženo — in upam, da takšna sem — se mi stvar grozno upira. Toda . . . morda sem kdaj bila trda . . . morda je na meni našel kako napako . . . Skoraj bi rekla, da jo je . . . O!" je na enkrat vzkliknila

resnično iz srca, "moram mu odpustiti! Rada mu bom odpustila."

Gospa Klara je čutila, da poslušala nekaj, česar ne bi smela. To zadevo mora pustiti Eriku. Pomota je res kar se da neumna, a bi le utegnila zjasniti oči. Ona pa s tem noče imeti opravka.

"Draga moja," je rekla, "jaz pol devetih, a je tudj bilo možno, da se bo Erik zakasnil. Napovedala. Pozneje boš že savadno šta večerjala ob osmih, ma spoznala zakaj. Po mojih mislih se stvar more lepo pomagati, a rajši vidim, če to bil Divorce Reform Bill? Počopraviš z Erikom. Saj se tiče

njega najbolj." "O tej reči ni marala ališati nobene besede več. Nekaj nespodobnega je bil v Luizini pripravljenosti, da odpusti. Ko sta govorila o drugih rečeh, je njena nejevolja še naraščala. Eriškova žena je na vsak način hotela o njem verjeti najhujše. Ko se je obiskovalka pripravljala na odhod, je gospa le stežka ostala vljudna.

"Vesela sem, da toliko bolje izgledaš in si mnogo veselejša," ji je dejala, ko sta se poslovljali. "Če bi se izkazalo, da na vsej zgodbi nič ni, pa le smeš izgubiti poguma. Ne smeš dopustiti, da bi ti vsako razočaranje vzelo pogum."

Luiza se je vpraševala, kaj naj bi te besede pomenile, in jo je mehanično poljubila. "Zbogom. Čez nekaj dni bom spet prišla, če smem."

"Le pridi. In pričakujem, da mi boš tedaj povedala kaj takega, kar bo res dobro."

Ko so se vrata za njo zaprla, je gospa Klara sedla in gledala v ogenj v zardelimi lic. Zdaj pa je vzela iz skleda na mizi poleg sebe nekaj vijolic, jim obrisala stebelca in si jih zataknila v obleko.

"Zasužila si šopek," je dejala sama sebi, "ker nisi bila bolj ostra. Bojim se, da bodo tam gori zapisali v svojo knjigo: . . . O!" je na enkrat vzkliknila

Luiza je šla domov in se oblekla za večerjo, a ji je bilo kakor vojaku na večer pred bitko. Doživela je v tej hiši mnogo hladnih dni, a ne enega spopada, kolikor daleč nazaj se je spominjala. Večerja je bila ob pol devetih, a je tudj bilo možno, da se bo Erik zakasnil. Napovedala. Pozneje boš že savadno šta večerjala ob osmih, ma spoznala zakaj. Po mojih mislih se stvar more lepo pomagati, a rajši vidim, če to bil Divorce Reform Bill? Počopraviš z Erikom. Saj se tiče

je nekoč občudoval, in oblekla bil imenoval ljubko. Skratka; mnogo več se je trudila za svojo novo vlogo užaljene žene ko kadarkoli prej. Pa se ji niti smešno ni zdelo.

Erik je bil mnenja, da še nikoli ni tako dobro izgledala. Če bi izvelz njeno hladnost in sit-

nost, bi bila kar ljubka, je dejal sam pri sebi. Če bi se bila poročila s kom drugim, pa bi morda ne bila ne hladna ne sitna trpela največ. Med večerjo sta govorila o vsakdanjih rečeh; ko pa sta bila sama v knjižnici, ga je Luiza napadla vsa žareča, da je komaj mogla vladati svoj glas.

Pridružite se Sure-to-Please Klubu . . .

Dajte električna darila!

Lepo je dati darila, ki so upoštevana vrsto let — zato so električna darila vedno bolj popularna kot še kdaj.

Naj bo Toaster za mater, bralna svetilka za očeta, radio za otroke, vedno boste videli, da električna darila prilagode vašim potrebam in vaši denarnici.

Torej pridružite se "Sure-to-Please Klubu" letos. Dajte električna darila za poroke, rojstne dneve, graduacije, obletnice in druge važne dogodke. Pomnite — kadar je električno, bo vaše darilo služilo in radostilo na leta!

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE

"TEN O'CLOCK TUNES" VSE ZNANE MELODIJE
VSI NAJBOLJSI GLASOVI
Pet dni v tednu — od ponedeljka do petka
Zjutraj ob 10 — WGAR in WICA . . . zvečer ob 10 WHK

TRINAJSTO OBLETNIČE SMRTI
NAŠE LJUBLJENE IN NIKDAR
POZABLJENE HČERKE IN
SESTRE

Alice Pinculič

Ki je za vedno zatisnila svoje mišice
oti dne 26. maja 1936 v starosti 7 let.

Mirno spavaj pod gomilo
dobra naša hčerkica,
neka naša bratčica,
ker Te krije zemlja.

Pravi za nas da združili
enkrat bomo se prav vsi,
skupno bomo spet veselili
gori tam nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

ANA in MIKE, starši;
SESTRA in BRAT.

Cleveland, Ohio, 26. maja 1949.

G. WHISKERS

Naznanilo in Zahvala

Zalostnega ter zelo globoko potrtega srca naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je preminula naša draga soproga in ljubljena mati

1884

Marija Kopač

1949

ki je previdena s sv. zakramenti zaspala v Gospodu dne 26. aprila 1949. Naša draga pokojnica je bila rojena v Česnicah, župnija Moravče na Gorenjskem dne 11. aprila 1884. Pogreb se je vršil dne 29. aprila 1949 iz pogrebnega zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida. Pogrebno sv. mašo zadušnico je daroval č. g. Rev. Francis Baraga. Po pogrebni sv. maši je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarijo ter ondi položeno v družinsko grobnico.

Na tem mestu se želimo prav iskreno zahvaliti č. g. Rev. Francis M. Baragi, ki je pokojno previdel s sv. zakramenti, opravil potem zanjo pogrebno sv. mašo in druge pogrebne molitve, kakor tudi pokojnico spremljal iz pogrebnega zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida in od tam na pokopališče Kalvarijo, vse do njenega groba. Prav tako je Rev. Baraga prišel moliti ob krsti pokojne. Za vse to Rev. Baragi naša najprisrčnejša zahvala in pa iskreni: Bog plačaj stotero za vse.

Dalje se tudi iskreno zahvalimo Rev. Victor N. Tomcu, ki je prišel ob krsti pokojne moliti. Tudi njemu naš iskren: Bog plačaj.

A Ti, draga soproga in ljubljena mati, počivaj v miru in lahka naj Ti bo gruda te nove domovine. Duši Tvoji blagi pa prav iz vsega srca želimo večni mir in srečno večnost v nebesih, katere Ti naj podeli dobri Bog za vse Tvoje delo, trpljenje in skrb, ki si jih imela za nas, enkrat pa veselo snidenje v nebesih, saj

Kratki so dnevi na svetu za nas,
hitro nam mine odločeni čas.
Blagor njim, ki v Gospodu zaspe,
ker v slavi nebeški se tam prebude.

JOHN KOPAC, soprog
ANTHONY, JOHN, Jr., in ADOLF, sinovi
MARY poročena JENC, STELLA poročena DELY, hčere
Pokojna zapuščila tu v Clevelandu sestro JENNIE KLOPČIČ

Tvoji zalujoči:

Cleveland, Ohio, 26. maja 1949.

